

Årsberetning vedkommende Norges Fiskerier
1958 — Nr. 8

FISKERI-UNDERVISNINGEN 1957-1958

Utgitt av
FISKERIDIREKTØREN

A.s John Griegs Boktrykkeri, Bergen
1958

Årsberetning vedkommende Norges Fiskerier
1958 — Nr. 8

FISKERI-UNDERVISNINGEN 1957–1958

Utgitt av
FISKERIDIREKTØREN

A.s John Griegs Boktrykkeri, Bergen
1958

INNHOOLD

Alminnelige bemerkninger	5
Skoler:	
Statens Fiskarfagskule, Laksevåg	7
Statens Fiskarfagskule, Florø	8
Statens Fiskarfagskole, Aukra	9
Statens Fiskarfagskole, Bodø	11
Statens Fiskarfagskole, Honningsvåg	12
Eksamen på hovedmannslinjen	14
Motorpassereksamen	15
Kokkeeksamen	15
Statens Kjølemaskinistskole, Trondheim	15
Yrkesskolen for fiskere i Sør-Trøndelag	18
Motorkurser ved Val Landbruksskole, Nord-Trøndelag	19
Lærebruk:	
Statens Forsøks- og Lærebruk for Fiskeribedriften i Finnmark, Vardø	19
Diverse kurser	25
Oversikt over den fylkesvise fordeling av søkere og elever ved de forskjellige linjer ved statens fiskarfagskoler for skoleåret 1957/58	26

Alminnelige bemerkninger.

Det har under Fiskeridirektørens administrasjon vært i gang fem fiskarfagskoler, et lærebruk og en kjølemaskinistskole.

Arbeidet med planleggelsen av Statens Fiskarfagskole, Gravdal, har fortsatt. Arkitekt Karstad, Narvik, har utarbeidd et forslag til bygninger for skolen, og forslaget har vært til behandling i plankomiteen, i Fiskeridepartementet, hos Riksarkitekten og i Fiskeridirektoratet. Det er fremkommet en del bemerkninger til utkastet, slik at det må underkastes omarbeiding.

Ved lærerbruket i Vardø ble det nye internatet i det kombinerte industri- og internatbygget tatt i bruk i begynnelsen av skoleåret. Ellers ble de resterende bygningsarbeider stort sett fullført i løpet av beretningsåret.

Statens Kjølemaskinistskole må regne med å måtte flytte ut av sine midlertidige lokaler i løpet av et par år. Da det ikke synes å være muligheter for leie av andre lokaler i Trondheim, må en søke å løse skolens plassbehov ved nybygging. Det ble høsten 1957 oppnevnt en plankomité som har vært i arbeid for å utarbeide planer for skolens nybygg.

Sør-Trøndelag fylke har i en del år arbeidet med planer for en fiskarfagskole i fylket. Fylkestinget har besluttet at skolen skal legges til Sistranda, Nord-Frøya. Fylket har bevilget en del midler til skolen, og under Utbyggingsprogrammet for kystkommunene i Trøndelag og Nordmøre er det over statsbudsjettet også bevilget midler til reising av skolen. Fiskeridirektøren har imidlertid frarådet bygging av fiskarfagskole i Sør-Trøndelag foreløpig.

Det ble sluttet avtale med forlag om utgivelse av læreboka i fysikk og kjemi for fiskarfagskolen. Boka skal nyttes både på høvedsmannslinjen og motorpasserlinjen. I tilslutning til denne læreboka er det utarbeidet en oppgavesamling som ventes utgitt med det første. Ellers regner en med at et utkast til en lærebok i hygiene vil foreligge om

ikke så lenge, og det arbeides med spørsmålet om en lærebok i regnskapsførrel. En lærebok i fiskeribiologi av Jørgen Langen ventes utgitt i løpet av kommende budsjettår. Fiskeridirektøren har mottatt utkast til en håndbok om ekkolodd og asdic. En har anbefalt at det blir arbeidd vidare med dette manuskript.

Arbeidet med å sende foredrag på lydbånd til fiskarfagskolene ble satt i gang i budsjettåret. Det ble i alt sendt ut 10 foredrag om forskjellige emner. Hver skole får sin kopi av foredragene.

Det ble i beretningsåret fremstilt ca. 80 nye lysbilder til fiskarfagskolene og ca. 20 til lærebruket.

Den nye timefordelingsplanen for høvedmannslinjen som var forelått i Innstilling om fiskernes navigasjonsutdanning og fagopplæring, ble satt i verk fra skoleårets begynnelse. Fra og med skoleåret 1959/60 tar en sikte på å sette i gang frivillige forkurser i norsk og regning for høvedsmannselevne. I samarbeid med Norges Fiskarlag vil det bli utarbeidd et resyme til forelesninger i organisasjon og samvirke. Spørsmålet om en gunstig ordning for dokumentasjon av fartstid søkes også løst i samarbeid med fiskarlaget. Ellers kan nevnes at det nå er fremsatt proposisjon til ny navigasjonslov der utkastet til kystskipersertifikater og fiskeskippersertifikat i ovenfor nevnte innstilling er innarbeidd.

På grunn av manglende bevilgning har filmarbeidet i det vesentligste måttet innstilles. Overfor Statens Filmsentral har en anbefalt innkjøpt og omarbeidd noen utenlandske fiskerifilmer. En har også her i den anledning oversatt og omarbeidd et filmmanuskript til norsk. Det synes imidlertid å være meget vanskelig for filmsentralen å oppnå de nødvendige rettigheter til disse filmene. Antall filmutlån har i beretningsåret vært ca. 60.

Av bevilgningen til stipendier til lærere er det ytt følgende stipendier:

Navigasjons- og fiskerilærer Konrad Kvernøy, Laksevåg, til studietur med størjefisker.

Motorlærer Arne Lien, Laksevåg, til studiereise til motorfabriker m. v. i Mandal, Oslo og Fredrikstad.

Styrer Karl Brobak, Aukra, til deltagelse i fellesmøte for rektorene ved navigasjonsskolene.

Lektor Peder Høidal, Aukra, til studiebesøk ved Flødevigen Utklekkingsanstalt.

Motorlærer Harald Danielsen, Aukra, til deltagelse i et foredragskurs i Trondheim om maling som vern mot korrosjon.

Navigasjons- og fiskerilærer Aron Rørvik, Bodø, til en studiereise til makrell- og brislingfeltene på Vestlandet.

Styrer Odd Kristensen, Honningsvåg, til studium av kveitefiske med garn.

Lektor Per Hognestad, Honningsvåg, til studietur til Lofotfisket og til studie- og innsamlingstur i Bjørnøya—Hopen-området.

Styrer Nils Johansen, Trondheim, til deltaking i Nordisk Kjølø-møte i Bergen.

Instruktør Rolf Sætherhaug, Trondheim, til utdanning ved Trondheim Tekniske Skole.

Bryggeformann Arthur Vebenstad, Vardø, til deltakelse i arbeidslederkurs i Harstad.

Avdelingsformann Johan Pedersen, til deltaking i kontrollørmøte i Måløy og til deltaking av konferanse i Tromsø vedrørende rasjonalisering av filetproduksjonen.

SKOLER

Statens Fiskarfagskule, Laksevåg.

Skolens råd, det faste personalet og timelærere har vært de samme som før. Det er blitt nyttet timelærere i radiotelefoni, norsk, engelsk og regnskapsførsel for kokkeelevene. Fra nyttårsskiftet ble alle timene i regnskapsførsel overtatt av skolens faste lærere.

Til hovedmannslinjen meldte det seg i alt 31 søkere, hvorav ble opptatt 20 elever. En elev fra Bergen sluttet ved juletider på grunn av sykdom. Gjennomsnittsalderen har vært 23 år.

Til motorpasserkurset høsten 1957 hadde skolen 20 søkere, hvorav ble opptatt 10 elever. De øvrige ble henvist til andre fiskarfagskoler med motorpasserlinje. Til vårkurset hadde en i alt 27 søkere, og på grunn av liten søkning til kokkelinjen kunne en ta inn 12 elever ved dette kurs. De øvrige ble henvist til de andre skolene.

Kokkekurset høsten 1957 hadde 15 søkere, hvorav 10 elever ble opptatt. Av 8 søkere til vårkurset møtte bare 4 elever.

Hovedmannselevene har som tidligere år avlagt radiotelefoni-eksamen. Samtlige elever fikk radiotelefonisertifikat.

Der er holdt følgende spesialforedrag ved skolen: Konsulent Sverre Hjort-Hansen: Om mikrober og fisk, med demonstrasjoner. Pastor Hilland: Om edruskapen, med filmframvising. Fiskerikonsulent Birger Rasmussen: Om rekefisket og torskefisket ved Grønland. Fiskerikonsulent, dr. Kr. Fr. Wiborg: Om dyreplankton i sjøen. Fiskerikonsulent Finn Devold: Om sildeundersøkelsene. Dr.phil. Jens

Eggvin: Om oseanografi. Vit.ass. A. Revheim: Om makrellen. Verksmesteren ved Hydravinsj: Om hydrauliske vinsjer. Aman. H. Tambb-Lyche: Om dyreliv i sjøen: Overlærer Tor Stuland: Om moderne navigasjonsinstrumenter, med demonstrasjoner. Brannformann Leif Nygård: Om branntiltak ombord, med filmframvising.

Samtlige elever har vært på ekskursjon til Biologisk stasjon, Espeland. De har også sett på stabelavløpning. Høvedsmannselevene og motorelevene har besøkt Fiskerimuseet i Bergen, høvedsmannselevene Fiskeridirektoratets Havforskningsinstitutt og Fiskeridirektoratets Kjemisk-Tekniske Forskningsinstitutt, og motorelevene har vært på ekskursjon på Hydravinsj og motorfabrikkene «Union», «Sabb» og De Forenede Motorfabrikker. Motorelevene har også besøkt havforskningsfartøyet «Johan Hjort».

Elevene har vært medlemmer av Skoleteateret i Bergen og har overvært en rekke forestillinger.

I mars måned 1958 ble det arrangert skitur til Kvamskogen for elever og lærere.

Et lag fra skolen deltok ved den årlige kapping på Vågen og erobret en sølvpokal. Dessuten fikk hver av deltakerne utlevert diplom.

I skoleåret 1957/58 er hovedbygningen inngjerdet og tomten delvis planert. Dessuten har det vært utført vedlikeholdsarbeider av skolens vaktmester.

Skolen har hatt besøk av en rekke representanter fra skoler og fra fiskerinæringen i inn- og utland.

Helbredstilstanden ved skolen har vært god, bortsett fra en del tilfeller av Asia-syken.

Statens Fiskarfagskule, Florø.

Rådet for skulen, dei faste lærarane, timelærarane og tenestmennene har vore dei same som før.

Til skuleåret melde det seg i alt 35 elevar. Det møtte 14 høvedsmannselever, 10 kokkeelevar til haustkurset og 8 til vårkurset. Gjennomsnittsalderen for elevane var 21 år for høvedsmennene og 26 år for kokkane. Den geografiske fordelinga av elevane har vore om lag som før, men elevtalet frå Sogn og Fjordane har auka noko samstundes som det har minka frå Finnmark no etter at skulen i Honningsvåg kom i gang.

Elevkullet var jamt over godt, og elevane har synt trott og god åtferd. Det ålmenne helsetilstandet har vore godt.

Skulen er no tolleg godt utstyrt med hjelpemiddel, instrument

og apparat til undervisning, og skulen held fram med å kjøpe undervisningsmiddel i den monn budsjettet tillet det.

Også i dette skulcåret har undervisninga vorte utfylt med spesialforedrag, filmar og ekskursjonar. Utferdene har gått til sildoljefabrikane her, Florø Kjølelager, sildesalteri og anlegg for ising og salting av sild og annan fisk. Ved A/S Ankerløkkens Slipper og Mek. Verksted har elevane ved skulen fått studere skipsbygging i ymse fasar og av ymse slag farty, mellom anna trålarar med utstyr av alle slag. Dei har og fått studere sjølve trålen som dei har hatt høve til å strekkje utover kaia for å få kjennskap til korleis han er utforma.

Spesialforelesningane på lydband har vore til god hjelp i undervisninga.

Eksamen i radiotelefoni vart halden i februar, og alle elevane greidde prøva. Elles greidde alle elevane eksamenane sine med jamt godt resultat.

Elevlaget har også i år vore i gang, men med skiftande interesse.

Det vanlege vedlikehaldet av bygning og utstyr er utført i samme monn som tidlegare. Etter framlegg fra Rådet for skulen har ein no lagt opp ein treårsplan for vøling og oppussing av skulebygningen. Bygning og utstyr er i vanleg god stand.

Statens Fiskarfagsskole, Aukra.

Skolens råd har vært det samme som før.

Styrer Nøkleby døde den 6. september 1957 og lærer Karl Brobak ble da konstituert som styrer og senere tilsatt som styrer ved skolen. Det faste personalet ved skolen er eilers som før. En stilling ved skolen ble inndratt i forbindelse med ansettelse av ny styrer.

En har hatt timelærere i fagene radiotelefoni, praktisk elektrisitet og helselære.

Til høvedsmannskurset meldte det seg 26 søkere som alle ble opptatt. En elev sluttet i oktober på grunn av dødsfall i familien. De andre 25 fullførte kurset. Alle elevene klarte fiskerieksamen. En elev strøk til navigasjonseksamen, og en tok kystskippereksamen av 2. kl. De øvrige 23 elever fikk kystskippereksamen av 1. kl. Alle høvedsmannselevne har dessuten tatt ekamen i radiotelefoni. Gjennomsnittsalderen for høvedsmannselevne var 21 år.

Til motorpasserkurset om høsten meldte det seg 11 søkere, 10 ble tatt opp, men bare 9 møtte fram. Senere ble det tatt opp en elev som før hadde gått halve motorpasserkurset på Val Landbruks-skole. 10 elever gikk opp til eksamen i desember, av disse strøk 2.

Til vårkurset meldte det seg 13 søkere, og 10 ble tatt opp. Alle besto eksamen som ble holdt i juni måned. Gjennomsnittsalderen for motorpasserelevne var også 21 år.

Sunnhetstilstanden blant elevene har vært god, når en unntar at flere av elevene hadde den såkalte «asiasyken».

I begynnelsen av skoleåret ble alle funksjonærer og elever ved skolen undersøkt med hensyn til tuberkulinreaksjon og gjennomlyst ved Diagnosestasjonen i Molde.

Elevlaget har i år ikke vært særlig aktivt. Elevene melder seg nå inn i ungdomslaget i bygda og deltar der på møter og fester. Det blir da mindre interesse for elevlaget. Skolen har holdt flere såkalte «kosekvelder» med foredrag og filmframvisning og gjerne med innslag av sang og opplesning av elevene.

I begynnelsen av skoleåret ble en oppmerksom på en del misbruk av alkohol blant elevene, og en måtte innskjerpe ordensreglene. Etter jul har elevenes oppførsel vært bra og forholdet ved skolen godt.

Skolen leidde også i år M/K «Brattvåg» en tur til sildefeltet, og elevene fikk se kasting, snurping og håving. En besøkte også Steinshamn og beså Huses sildoljefabrikk og mekaniske verksted. Samtidig beså en Sæbjørnsens fryseri, hvor silda ble lagt ned i alginatgele og frosset.

Alle lærerne og elevene ble innbudt til Romsdal Fiskarlags årsmøte og deltok første møtedag. Lærere og elever var også innbudt til Aukra Bruk og overvar stabelavløpningen av et 300 tonns lasteskip. Begge kull av motorpasserne har vært på ekskursjon til Brunvoll motorfabrikk i Molde.

Elevene har gjort dugnad og grøftet, kjørt stein og planert på idrettsplassen. Skolen betalte kjøring av steinen.

Den ordinære undervisning har vært supplert med foredrag opp tatt på lydbånd. Sekretær Tangen i Norges Fiskarlag holdt foredrag om fiskarorganisasjonene. Dessuten har det vært vist film, filmstrips og lysbilder til støtte for undervisningen.

De vanlige vedlikeholdsarbeider, som lakking av gulver etc. er utført, dessuten har en fått malt begge klasserommene, stuen og gangene i 1. etasje i hovedbygningen. Skolen har fått installert oppvaskmaskin på kjøkkenet. Dessuten har en komplettert utstyret til mixmasteren.

I styrerboligen har en fått skiftet ut 3 vindusfag, og dessuten malt og stelt begge stuer, gang, kjøkken og ett soverom.

Statens Fiskarskole, Bodø.

Lektor Øivind Evensen ble ansatt i lektorstillingen i naturfag fra skolens begynnelse. For øvrig har skolens faste lærere og skolens råd vært de samme som tidligere.

I norsk har lærer Aage Pedersen hatt undervisningen. De øvrige timelærere har ellers stort sett vært de samme som før.

Til det nye skoleåret ble tatt opp 29 elever som hadde papirene i orden. Av disse ble én syk, én måtte i det militære og én uteble ganske enkelt. Skolen har derfor hatt 26 elever i dette skoleåret.

De fleste elevene er hjemmehørende i Nordland fylke. Aldersfordelingen er noenlunde som i fjor, men det er en tendens til synkning i gjennomsnittsalderen. På en måte kan dette være bra for så vidt som yngre elever er lettere mottakelige og vel lærer fortere, men på den annen side er de mindre erfarne og mer umodne. Årets kull har vært jevnt gode elever, kanskje noe i overkant. De har vært meget flittige og arbeidssomme. Deres forhold for øvrig har stort sett vært jevnt tilfredsstillende.

Helsetilstanden har vært meget god i dette skoleåret. Elevene har vært underlagt vanlig helsekontroll.

Undervisningsmidlene er ytterligere utbygget, og filmer, foredrag, ekskursjoner o. l. har på vanlig måte støttet undervisningen. I årets løp har det i alt vært kjørt 28 filmer. Dessuten har det vært nytted flere foredrag tatt opp på lydbånd. Av vanlige foredrag o. l. har vi hatt følgende:

Mr. Hwang: Kåseri om China. Lysbilder. Salgssjef Hallre: Forelesning om grunnprisippene for ekkolodd og asdic. (Demonstrasjon av Basloddet om ettermiddagen. Var da på sjøen i 4 partier). Fiskerikon-sulent Magnus Berg: 2 forelesninger om laksens biologi, med lysbilder. C. M. Lund: Om underholdning, med demonstrasjon. Sven Olsen: 5 forelesninger om fiskernes faglige og økonomiske organisasjoner. Geburg Aasland: «Kurs i godt humør». Kåseri. Sekretær Selnes: 2 forelesninger om skatt og ligning. Samvirkekon-sulent Dybos: 4 timer forelesning om fiskersamvirke.

Elevene har vært med på disse ekskursjonene:

Demonstrasjon på sjøen av ekkolodd og asdic. Tur med nybygget stålfartøy fra Breivika Slipp. Besett instrumenter ombord i «Lyn». Besett trål hos Schjølberg. Tur til Lofoten. Besett sildoljefabrikken. Tur til Rognan båtbyggeri og Båtbygger-skolen i Saltdal. Besøkt flytårnet (meteorologi).

Alle elever som gikk opp i radiotelefoni, besto prøven.

Til fiskerieksamen i begynnelsen av mai besto alle sammen

eksamen, og resultatene må betegnes som meget gode. Også til kystskippereksamen av 1. klasse besto alle elevene eksamen med jevnt gode resultater.

Bevilgningen til vedlikehold har i år vært mindre enn tidligere, men en har gjennomført vedlikeholdet i den utstrekning det etter dette har vært mulig.

Som vanlig har forholdene ved skolen vært gode.

Statens Fiskarfagskole, Honningsvåg.

Skolens råd har vært det samme som før. Det har vært holdt ett råds møte, hvor det ble behandlet 6 saker.

Johannes Strøm ble tilsatt som motorlærer fra skoleårets begynnelse, men kunne først begynne i stillingen den 2. september. Den 8. januar 1958 ble Andreas Aslaksen tilsatt som vikar for kokkelærer Kollvangsnes som hadde søkt og fått innvilget ett års permisjon fra nevnte dato. Den 1. februar tiltrådte fru Inger Øwre som vikar for kontorassistent Eline Førde Olsen som hadde fått innvilget ett års permisjon. Fru Øwre flyttet imidlertid fra stedet og sluttet i stillingen den 31. mars. Fra 9. juni har Alf Lindbæk fungert som vikar i kontorassistentstillingen. Hittil har kontorassistenten vært tilsatt i deltidspost. Fra 1. juli 1958 er imidlertid stillingen som kontorassistent omorganisert til heldagspost. Ellers har skolens øvrige lærere og funksjonærer vært de samme som foregående skoleår.

Sykesøster Jonni Olsen underviste i helselære i høstsemesteret, mens søster Bjørnhild Steinsland hadde denne undervisningen i vårsemesteret. Distriktssekretær i Røde Kors, Willi Klausen, holdt et 19 timers kurs i førstehjelp for kokke- og høvedsmannselevne i høstsemesteret. Elektrotekniker Gunnar Dyrstad har i skoleåret undervist i praktisk elektrisitetlære for motorpassere og høvedsmenn, og overrettssakfører Birger Kind har undervist i sjørett og fiskerilovgivning.

Skolen har i løpet av skoleåret hatt 20 elever på høvedsmannslinjen, 20 elever på motorpasserlinjen (10 på høst- og 10 på vårkurset) og 14 elever på kokkelinjen (7 på høstkurset og 7 på vårkurset). En har ikke kunnet ta opp alle som har søkt skolens motorpasser- og høvedsmannslinje.

Under vårkurset sluttet en kokkelev på grunn av sykdom, og 1 kokkelev sluttet uten å oppgi gyldig grunn, slik at det i alt bare var 12 kokker som framstilte seg til eksamen. 1 elev på høvedsmannslinjen strøk til fiskeri- og navigasjonseksamen. Skolen har således uteksaminert i alt 51 elever i inneværende skoleår mot 48 i det foregående.

Gjennomsnittsalderen for høvedsmenn var 23 år, for motorpassere 21 år og for kokkene 24 år.

Helsetilstanden ved skolen har vært god, og elever og funksjonærer er blitt pirquetprøvet og gjennomlyst ved distriktslegekontoret så snart det har vært gjørlig etter elevenes ankomst til skolen. Funksjonærene og høvedsmannselevene ble også i siste halvdel av juni skjermbildefotografert. Det har ikke forekommet noen arbeidsulykker, og elevenes adferd har vært tilfredsstillende.

I løpet av skoleåret er det ytterligere samlet inn og ordnet atskillig zoologisk materiale. Storparten av materialet er samlet inn av lektor Hognestad på norskekysten og ved Bjørnøya, men tilskudd til samlingen er også mottatt som gave fra tidligere elever, Tromsø Museum, Telegrafverkets kabelfartøyer, «G. O. Sars» ved konsulent Wiborg, Statens Biologiske Stasjon, Flødevigen, og enkelte privatpersoner. Samlingen er hovedsakelig stilt ut i akvarierommet i dertil egnede hyller. Lektor Hognestad har også gjort ferdig et plastisk kart over Barentshavet som er plasert i vestibylen.

Av undervisningsmidler har en anskaffet et radiopeileapparat som en har montert på en dreibar og flyttbar båtmodell, plastflasker for kjemikalier, plastposer til zoologisk utstillingsmateriale, en del oppbevaringsglass og en del materiell til den praktiske elektrisitetsundervisning. Etter påbud fra navigasjonskonsulenten, har en supplert sjøkartbeholdningen. Som gave har skolen fra firma Asbjørn Hørgård, Trondheim, mottatt en patentsnelle beregnet for dypsjøfiske, en saltvannsfiskplansje fra FRIONOR, en saltvanns- og en ferskvannsplansje fra Scandinavian Fishing Year-book, København, og 3 utstillingsplansjer med fiskekroker fra O. Mustad & Søn.

Også i år har skolen anskaffet en rekke lysbilder som er opptatt og montert ved Fiskeridirektoratet, og undervisningen i naturfagene har hatt god støtte i de lydbåndforedrag som er blitt tilsendt fra Fiskeridirektoratet.

Elevene har vært ombord i en rekke fartøyer. Likeledes er ekskursjoner foretatt til stedets fiskeribedrifter. Om høsten ble Simrads «baslodd» demonstrert ombord i en lettått for alle høvedsmenn- og motorelever. Snurrevadbåten «Orkana» ble leidd en dag for demonstrasjon av flyndre- og rundfisksnurrevadet, og alle elever fikk også i høstsemestret anledning til besøk ombord i «G. O. Sars».

I vårsemestret var høvedsmannselevene til stede ved en sjøretts-sak og ombord i instrumentfartøyet «Lyn» for å se på de forskjellige navigasjonsinstrumenter. Alle høvedsmannselever var med «Thor Iversen» en tur til Hammerfest for å se på «Findus». Denne turen var særlig vellykket, da en var begunstiget av godt vær slik at en på tilbaketuren kunne drive instrumentøvelser.

Følgende spesialforedrag er blitt holdt:

Rektor Bøchmann: Kåseri med film om New England. Terje Disington: En Verden. Sjømannsprest Kaare Torgersen: Kåseri med lysbilder om Skottland. Skatteinspektør E. Olsen: 2 forelesninger om skatt av årets inntekt for fiskere. Sekretær Valter Gabrielsen: 6 forelesninger om fiskernes faglige og økonomiske organisasjoner.

Skolen hadde i inneværende skoleår planer om å innrede ett av kjølerommene til fryserom, og kr. 7.000 var bevilget til dette formål over posten vedlikehold av bygninger og utstyr. Imidlertid viste det seg at omkostningene til denne ominnredning ville bli atskillig mer enn opprinnelig antatt. Da så Fiskernes Agnforsyning har planer om å bygge et nytt fryseri på dampskipskaia, fant en å kunne anbefale at ominnredningen av kjølerommet foreløpig kunne utstå. En fikk i stedet tillatelse til å nytte de ledige midler som således ble frigjort til andre nødvendige arbeider. Foruten de vanlige vedlikeholdsarbeider, vil en nevne at 16 elevrom og garderoben er blitt oppusset, tørrproviant- og grønnsakrom er blitt isolert, i bibliotek og akvarierom er hyller blitt montert og i smia har en fått nytt røkopptak.

Fra den amerikanske ambassade har skolen som gave fått tilsendt 3 reproduksjoner av kjente amerikanske malere, fra Norges Fiskarlag har en som gave mottatt 60 bøker fra vandreboksamlingen, og fra Finnmark Fiskarlag kr. 100 til innkjøp av bøker.

Eksamener på høvedsmannslinjen.

Til *fiskerieksamen* 2.—8. mai gikk opp 104 elever mot 112 året før (19 i Laksevåg, 14 i Florø, 25 på Aukra, 26 i Bodø og 20 i Honningsvåg). En elev strøk til eksamen.

Det ble gitt følgende skriftlige oppgaver på begge målføre:

Havlære: Om kystvannet og atlanterhavsvannet ved norskekysten og den betydning blandings- og overgangslagene har for våre fiskerier.

Fiskeribiologi: Om laksen.

Praktisk fiskerilære: Norsk havfiske og fangst i Barentshavet.

Etter loddtrekning ble besvarelsene i praktisk fiskerilære underkastet norsksensur.

Som sensorer i skriftlige fag fungerte de vitenskapelige konsulentene Jens Eggvin og Arne Revheim og fiskerikonsulent Kaare Halmø i fiskerifagene og lektor Ingolf Knag i norsk.

Ved den muntlige eksamen var vitenskapelig assistent Grim Berge sensor i Laksevåg, vitenskapelig konsulent Kare Gundersen i Florø, undervisningskonsulent Bjørn Myklebust på Aukra, vitenskapelig kon-

sulent Ole Johan Østvedt i Bodø og cand.real. Knut Jørgensen i Honningsvåg.

Kystskippereksamen av 1. kl. ble tatt av 101 elever. To elever strøk til eksamen, og en fikk kystskippereksamen av 2. kl.

Sensorer var i Laksevåg kapteinene J. Holmboe-Oxaas og Einar Kragh-Carlsen, i Florø kapteinene J. W. K. Vallestad og Olaf Batalden, på Aukra havnefogd H. Natvig og havnekasserer A. Einang, i Bodø havnefogd Thorleif Hallin, skipsinspektør Gunnar Kufaa og havnebetjent Agnar Nilsen, og i Honningsvåg havnefogd E. Hafto og havnelos A. Sivertsen.

Motorpassereksamen ble i skoleåret tatt av i alt 78 elever (20 i Laksevåg, 18 på Aukra, 20 i Honningsvåg og 20 på Kyrksæterøra). 3 elever greidde ikke eksamen.

Sensorer var: Overlærer Anders Søyland (høstkurset) og overlærer Anders Søyland og undervisningsleder W. Bødtker Johannesen (vårkurset) i Laksevåg, kontorsjef O. M. Bolsønes og lærer P. Breivik på Aukra, verkseier Th. Heie og direktør K. Nævestad (høstkurset) og verkseier Th. Heie og lærer Noralf Pettersen (vårkurset) i Honningsvåg, og driftsassistent Ingvald Helland og lærerinne Johanne Kjønsvik på Kyrksæterøra.

Det har i skoleåret ikke vært holdt motorpasserkurser ved Val Landbruksskole.

43 elever avla *kokkeeksamen* (14 i Laksevåg, 18 i Florø og 11 i Honningsvåg). Sensorer var kokkelærer Johan Fredrik Sæther (høstkurset) og stuertlærer E. Krogh-Larsen (vårkurset) i Laksevåg, stuert Hjalmar Lothe (høstkurset) og hotelleier S. Halvorsen (vårkurset) i Florø, og direktør K. Nævestad (høstkurset) og ordfører Erling Andreassen (vårkurset) i Honningsvåg.

Statens Kjølemaskinistiskole, Trondheim.

Rådet for skolen har vært det samme som før. Det samme gjelder de faste funksjonærer, men instruktør Rolf Sætherhaug har i skoleåret hatt permisjon for å gjennomgå Trondheim Tekniske Skole. Som vikar for ham har fungert montør Ingolf Sandstø.

Timelæreren i faget maskinlære med tegning flyttet fra byen og faget ble overtatt av siviling. Jac. Halvorsen. Ellers har timelærerne vært de samme som før.

Det meldte seg i alt 50 søkere til skoleåret 1957/58. Hovedårsaken til nedgangen i forhold til året før var sannsynligvis at kunngjøringen av kurset ikke var så effektivt som tidligere. Det ble tatt opp 20 elever

med 7 i reserve, hvorav 2 kom med på grunn av frafall blant dem som ble tatt opp. En av elevene sluttet i desember av økonomiske grunner, slik at det i siste halvår var 19 elever. Bare 17 av disse besto eksamen.

Når det gjelder antallet søkere må en også regne med at det påvirkes av de muligheter elevene har for å få økonomisk hjelp til å gjennomføre skolegangen. Den største betydning i denne forbindelse har adgangen til lån i Statens lånekasse for studerende ungdom. Vel halvparten av elevene låner en vesentlig del av det som går med. For mange vil imidlertid muligheten for stipend eller stønad være avgjørende ved vurderingen om de skal koste på seg skolen. Ved siden av de stipendier som skolen gir, har det inntil skoleåret 1957/58 vært gitt stønad fra arbeidsløsetrygda etter de vanlige regler for stønad til yrkesopplæring for å sikre varig arbeide. Denne stønad har den store fordel framfor de andre stønadsordninger at den blir beregnet etter faste regler og satser slik at en vet på forhånd hvor meget en får. For skoleåret 1957/58 falt denne ordning bort og skolen kom i stedet inn under Statens Stipendieordning som administreres av Statens lånekasse. Stipendiene søkes og tildeles sammen med lånene. I prinsippet synes dette å være en bedre ordning enn stønaden fra A-trygden, som bare gis til den som har liten eller ingen utdanning på forhånd eller som trenger omskoling. For dette skoleår var imidlertid bevilgningene til stipendier så små for den gruppe skoler som kjølemaskinistskolen hører sammen med at samtlige søknader fra elevene her ble avslått med henvisning til de stipend som skolen gir. Ved en ettertildeling fikk en av elevene et stipend på kr. 800. Det må også nevnes at to av elevene fikk i stipend fra Opplæringsfondet for praktisk arbeid.

For alle disse stipendier gjelder at de deles ut etter at skolen er begynt så elevene ikke kan gjøre sikker regning med dem ved planleggingen av skolegangen. For søkningen til skolen vil det trolig være en fordel om en kan komme fram til en ordning hvor stipendiene beregnes etter bestemte satser slik som for studentene ved de høyere læresteder. For kommende skoleår vil forholdet bli noe bedre enn det var i 1957/58, idet det er kommet beskjed til skolen om at elevene for skoleåret 1958/59 har anledning til å søke om stønad fra arbeidsløsetrygda.

Fag og timetall har vært uforandret fra året før. Som nevnt i tidligere årsberetninger er elevenes ulike forutsetninger den største vansken i undervisningen. Erfaringene i år da to av elevene strøk til eksamen, viser at en med det nåværende pensum må legge betydelig vekt på evner og forkunnskaper ved opptakinga. Begge de som strøk hadde forholdsvis god praksis fra kjølemaskineri, men middelmådige resultater fra tidligere skoler. Trass i hederlig arbeidsinnsats gjennom

året maktet de ikke å tilegne seg det minimum av kunnskaper som må forlanges. For dem som har svake boklige evner, gir det store pensum den ekstra belastning at det blir for liten tid til repetisjon.

Undervisningen har vært lagt opp etter de samme retningslinjer som før. I faget kjøleteknikk har en stadig for øye at mest mulig av stoffet skal læres ut fra praktiske øvelser og demonstrasjoner i laboratoriet. I tillegg til de vanlige øvelser i laboratoriet har elevene fått kjøre et mindre anlegg med automatisk døgn drift i 4—5 døgn med innregulering av automatikken etter bestemt program. Tilsyn og arbeid med anlegget skjedde utenfor den ordinære skoletida.

I oktober ble laboratoriet ved Institutt for kjøleteknikk ved N. T. H. herjet av brann. Her er skolens store 2-trinns øvelsesanlegg plasert. Heldigvis ble skadene på dette anlegg forholdsvis små, og brannen har ikke vært til hinder for undervisningen, fordi øvelsene ved dette anlegg som vanlig ble lagt til slutten av skoleåret, da anlegget igjen var brakt i kjørbær stand.

Av anskaffelser i løpet av skoleåret nevnes lydfilmframviser og diaskop.

Da det stadig er vanskelig å finne foredragsholdere, har det bare vært holdt ett spesialforedrag, nemlig av prof. dr.techn. G. Lorentzen om skipskjøleanlegg.

Også i år ble det stilt et beløp til disposisjon av skolens budsjett slik at det ble mulig å arrangere en ekskursjonstur for elevene til bedrifter på Østlandet. Følgende bedrifter ble besøkt: Statens Skogfrøverk, Hamar. Oslo Fryseri A/S. Ekeberghallene. Østlandske Fryserier, Lysaker. A/S Kværner Brug og A/S Kværner Brugs Kjøleavdeinlg. Jordal Amfi. Norske Eggsentralers nybygg. A/S Lehmkuhl. Norsk Rikskringkasting, Marienlyst, luftkondisjoneringsanlegget. Fred Olsens kjølelager, Tjuvholmen. Norske Meieriers Salgssentrals nybygg. Drammens Jernstøberi og Mek. Verksted A/S, Drammen. Ski Mek. Verksted, Ski. Forsøksmeieriet ved Norges Landbrukshøgskole, Ås. Mottakelsen ved bedriftene er stadig like velvillig og besøkene ble som vanlig meget lærerike for elevene.

I løpet av året er besøkt følgende bedrifter i Trondheim: Nekolai Dahl, Arne Bjørseth A/S. Trondheim Fryse- og Kjølelager. Norske Meieriers Salgssentrals nybygg.

Eksamen ble holdt i tiden 22. til 27. juni. Sensorene var de samme som i foregående år bortsett fra faget regning og fysikk som ble sensurert av siviling. Lauritz Rudi, Trondheim Tekn. Skole.

Yrkesskolen for fiskere i Sør-Trøndelag.

Skolens styre har vært det samme som før. De faste lærere har også vært de samme.

Antall søkere, opptatte og frammøtte elever fordelte seg slik på de forskjellige kursene:

	Søkere	Opptatte	Frammøtte
Motorpasserkurs, høst	10	10	10
Kokkekurs, høst	6	6	3
Motorpasserkurs, vår	13	10	10
Kokkekurs, fra 8. januar	8	7	7
Navigasjonskurs, fra 8. januar	9	9	5
Kokkekurs, fra 1. april	7	7	4
	53	49	39

Av de 10 frammøtte elevene ved motorpasserkurset om høsten var to overført fra Val Landbruksskole.

Skolens lokaler gjennomgikk vanlig ettersyn med maling og lakkering og reparasjoner.

Gjennomsnittsalderen for elevene på motorpasserkursene var 18 år, på navigasjonskurset 30 år og på kokk-kursene 17 år.

Av elevene var 32 hjemmehørende i Sør-Trøndelag, 3 fra Møre og Romsdal, 1 fra Nord-Trøndelag, 2 fra Nordland og 1 fra Troms fylke.

Sunnhetstilstanden ved skolen har vært god.

Undervisningen i de enkelte fag ved de forskjellige kurs ble avviklet etter gjeldende undervisningsplaner og reglementer. Fra Norsk Folkehjelp fikk skolen tilbud om besøk av reiseinstruktør Alf Fjeld for å gi forelesninger og demonstrasjoner i førstehjelp og yrkeshygiene. Herr Fjeld besøkte skolen i dagene 22. og 23. april og ga elevene en utmerket innføring i nevnte disipliner. Samtlige elever deltok og fikk tildelt kursbevis.

Elevene hadde i løpet av skoleåret flere studieturer til skipsverftene på Kyrksæterøra. De var til stede ved sjøsetting og prøvekjøring av fartøyer og fikk i den anledning sette seg inn i fartøyenes maskineri og øvrige tekniske utstyr. Det ble arrangert 2 turer til Trondheim for elevene ved motorpasserkursene. Elevene besøkte forskjellige tekniske bedrifter, Norges Tekniske Høyskole, Skipsmodell-tanken m. m.

Skolens utstyr av verktøy, undervisningsmidler og læremidler ble komplettert i løpet av skoleåret. Skolen fikk ellers i løpet av året utlånt flere motorer til reparasjon og overhaling. Dette ga elevene god øvelse i praktisk motorlære og metallsløyd.

Sør-Trøndelag fylke bevilget penger til innkjøp av et nytt ekkolodd, type ELAC—LAZ—13. Skolen er med dette utstyrt med undervisningsmateriell også på dette området.

Av filmer og bildeband av forskjellig art ble i alt vist 68 i løpet av året. I epidiaskopet benyttedes foruten lærebøkene plansjer og tegninger også en rekke bildeband av teknisk art.

Elevene ble som tidligere innkvartert hos private i skolens nærhet. Sør-Trøndelag fylke sørget for gratis innkvartering. Elevene fikk stipend fra staten ved Yrkesopplæringsrådet. Det ble også gitt stipend fra Sør-Trøndelag Fiskarlag og Sør-Trøndelag fylkes Helsenemnd. De siste med henblikk på å dekke oppholdsutgifter for elever ved kokkursene.

De stigende priser på matvarer gjør at det stadig blir større kostholdsutgifter for elevene. Det er derfor nødvendig med større bevilgning til stipend, dersom elevenes kostholdsutgifter skal kunne holdes på et rimelig nivå. Det er ønskelig snarest at elevene kan få helt fritt opphold slik som ved statens fiskarfagskoler.

Skoleåret ble avsluttet 13. juni med en festlig tilstelning.

MOTORKURSER VED VAL LANDBRUKSSKOLE, NORD-TRØNDELAG.

Motorlærer Petter Lein sluttet ved skolen ved utgangen av forrige skoleår. Skolen har derfor i beretningsåret ikke hatt motorlærer, og det er ikke blitt avholdt motorpasserkurser ved skolen.

LÆREBRUK

STATENS FORSØKS- OG LÆREBRUK, VARDØ.

Etter at fiskeriinspektør R. Skotnes hadde nådd aldersgrensen (70 år), ble kontorsjef Richard Bodin, Vardø, oppnevnt til ny formann i rådet. Da kontorsjef Richard Bodin på grunn av sykdom og senere død ikke kunne overta formannsplassen, har fiskeriinspektør R. Skotnes i hele terminen fungert som formann. Rådet har derfor vært det samme som tidligere. Det har vært holdt 8 møter i terminen.

Overingeniør Asbjørn Johannesen har i terminen avsluttet sine større spesialoppdrag med utbyggingen av lærebruket og overtatt ledelsen av opplæringsvirksomheten.

Kåre Pettersen var forhindret fra å overta styrerstillingen fra den tid Leif Hammer sluttet. Som styrer fungerte derfor undervisnings-

assistent Erling Laberg fra høstkursets begynnelse til førstnevnte overtok primo november. Ved månedsskiftet april/mai 1958 ble styrer Kåre Pettersen innvilget permisjon i ett år, og som styrer i permisjonstiden ble konstituert avdelingsformann Johan Pedersen. Som vikar for Johan Pedersen på brukets ferskfiskavdeling ble tidligere elev Arvid Gåre, Rotsund, midlertidig antatt. Ellers har lærebrukets personale vært det samme som før.

I skoleåret er det avholdt et høstkurs med 16 elever og et vinter/vårkurs med 15 elever, samt et trankurs våren 1958 med 4 elever. Til høstkurset hadde det ved søknadsfristens utløp meldt seg 14 søkere, men ved gjentatt kunngjøring kom det inn en del flere, slik at kurset ble fulltallig. Til vinter/vårkurset meldte det seg 21 søkere og til trankurset 5 søkere.

Gjennomsnittsalderen for elevene ved høstkurset var ca. 24 år og ved vinter/vårkurset ca. 26 år.

Elevene ved de ordinære kurser har også fått elementær instruksjon i apparatur og tranutvinning ved trananlegget. All opplæring har foregått i brukets lokaler, unntatt instruksjon i fryseapparatur som har foregått på Fi-No-Tro's anlegg.

Råstofftilgangen var jevn under hele høstkurset. I tiden fra januar til mars slo fisket delvis feil, og tilgangen på råstoff fra båter som vanlig leverer til Lærebruket var helt ubetydelig. For å få kontinuitet i undervisningen, måtte en derfor gå til innkjøp av en del råstoff (ca. 14.000 kg torsk, 7.000 kg hyse, 13 000 i lever) fra andre tilvirkere. Fra månedsskiftet mars/april fikk en mange garnbåter til bruket, og siden var råstofftilgangen jevn og god hele kurset ut.

Det har i terminen ikke vært noen større nybyggingsvirksomhet. I mai 1958 tok forberedelsene til fullføring av de under 3. byggetrinn gjenstående kaiarbeider til. Disse arbeider som omfatter støpning av armerte dekker, planeringsarbeider, inngjerding m. v. ventes avsluttet i løpet av høsten 1958.

Det er utført vanlig vedlikehold av utstyr, bygninger og anlegg. Ekstraordinært er en 20 år gammel tur- og retur varmeledning under Festningsgaten mellom matr. 149 og 15 utskiftet.

Den tidligere mangel på passende stoff for undervisningen i yrkeslære, fysikk og kjemi er delvis avhjulpet. For elevene foreligger det nå i manuskript i alt 314 sider stensilerte resymeer om gjennomgatte emner.

Det nye internatet ble dessverre ikke klart til innflytting ved høstkursets begynnelse, og elevene måtte midlertidig innkvarteres i brakken. Den 30. september var derimot alt klart, og overflytting til helt tidsmessig og vel utstyrt internat ble umiddelbart foretatt. Også tran-

kursets elever har vært innkvartert i det nye internatet. Hvilken betydning dette har for elevenes arbeidsforhold og trivsel, kan vel enhver tenke seg da boligforholdene i brakken på slutten var meget slette. Det har ikke forekommet klager av noen art, og såvel elever som husmor og betjening er meget vel tilfreds med bolig- og forpleiningsforholdene på bruket.

Elevene har gjennomgående vært greie og har vist god interesse for undervisningen og arbeidet. Ingen uhell har inntruffet, og sunnhetstilstanden har vært god, når en unntar høstkurset, hvor den såkalte asiasyken var årsak til en del sykdomsfrfall. Ultimo november måtte således undervisningen stoppes i 3 dager med etterfølgende redusert praktisk opplæringsvirksomhet i ytterligere noen dager på grunn av rekonvalesens.

Legekontroll av elever og lærere er foretatt etter gjeldende bestemmelser.

Elevlagsarbeidet som lå helt nede i forrige termin, ble gjenopptatt, og det har vært holdt regelmessige kosekvelder med fremvisning av film og annen underholdning.

Teoretisk undervisning er gitt etter brukets plan av 1938 med en del tekniske endringer. Etter hvert som undervisningsstoffet er blitt tilrettelagt, foregår undervisningen i mer skolemessige former med gjennomgåelse og eksaminasjoner etter en oppsatt timefordelingsplan. Hovedfaget yrkeslære er gitt en bredere plass enn tidligere, og undervisningen er jevnt fordelt over hele kurstiden.

Den praktiske opplæring utgjorde for høstkurset ca. 62 %, for vinter/vårkurset ca. 65 % av skoletiden, d. v. s. henholdsvis 555 timer og 580 timer pr. elev. For høstkurset er inkludert praktisk arbeid ved overtid på fiskebruket. Tiden fordeler seg på de enkelte avdelinger prosentvis slik:

		Høstkurs	Vinter/vårkurs
Avd. I.	Fiskekai, mottak etc.	15	15
»	II. Ferskfisk, filet, ising etc.	28	24
»	III. a. Saltfisk, røykt fisk etc.	27	37
»	III. b. Rundfisk etc.	13	12
»	IV. Tran	17	8
		100 %	100 %

	Høstkurs	Vinter/vårkurs
Teoretisk undervisning (yrkeslære, naturfag, fysikk, kjemi, regnskap m. v.) ..	212	315
Obligatorisk selvstudium	2	—
Praktisk instruksjon med øvelser på kjøleanlegg og bryggekontor	16	18
Div. praktiske demonstrasjoner	7	—
Praktisk instruksjon, øvelser og arbeid under veiledning og kontroll	530	562
	767 timer	895 timer

Tallene for teoretisk undervisning viser gitte timer. De øvrige tall er gjennomsnitt pr. elev. Obligatorisk studiearbeid er som et ledd i aktiviseringsbestredelser tatt ut av planen. Alt selvstudium, lekselesning m. v. er henlagt til etter den ordinære skoletids slutt. I den anledning er skoletiden under vinter/vårkurset forsøksvis satt ned fra 48 til 45,5 timer. Som et ytterligere resultat av de nevnte aktiviseringsbestredelser, er timetallet for diverse praktiske demonstrasjoner satt betydelig ned ved høstkurset og tilsynelatende helt falt ut ved vinter/vårkurset. Disse demonstrasjoner er imidlertid innarbeidet i timefordelingsplanen for praktisk instruksjon, øvelser m. v.

Gjennomsnittlig antall timer pr. elev til de viktigste arbeidsarter ved de enkelte avdelinger på høst- vinter/vårkursene.

Kurs	Avd. I				Avdeling II				Avdeling III									
	Mottak, veing og sort.	Instr. vedlikehold, redskaper, apparater	Kvalitetsbedømmelse, bløgging	Kasseemballasje	Skjæring, skimming, filet	Pakking, ising filet m.v.	Frysing filet	Instr., pakking, ising fersk fisk	Filetemballasje	Flekking	Skylling, salting	Omlegging	Sortering saltfisk	Tilberedning røykt fisk	Sperring og henging	Rotskjæring	Sortering tørrfisk	Rensing, stabling tørrfisk
Høstkurs .	23	3	3	5	72	8	7	8	2	33	27	6	5	18	8	5	21	10
Vinter/vårkurs .	48	14	9	12	86	5	21	13	2	80	48	28	29	31	39	23	22	13

I tillegg hadde elevene praktisk instruksjon og øvelser ved avd. IV trananlegget (elementær praktisk instruksjon og øvelser i tran-damping, og generell gjennomgåelse av maskiner og apparater for

separatordrift). Elevene hadde ved høstkurset 60 timer og ved vinter/vårkurset 47 timer pr. elev ved avdelingen.

Antall timer pr. elev ved tran kurset våren 1958:

Driftskontroll med demonstrasjoner og øvelser i det kjemiske laboratorium	23
Teoretisk undervisning	89
Praktisk instruksjoner, øvelser og arbeid på trananlegget under veiledning og kontroll	322
	<hr/>
	434 timer

Den teoretiske undervisning omfatter:

Yrkeslære	29 timer
Kjemi	27 »
Fysikk	19 »
Regning	12 »
Naturfag	2 »

Yrkeslæren omfatter følgende emner:

1. Prinsippene for de mest brukte metoder for fremstilling av tran.
2. Tidsmessige trananlegg med og uten separatordrift, illustrert med tegninger.
3. Tekniske data for komplett apparatur til standard trananlegg etter Titan- og Centriflowmetoden.
4. Tranens egenskaper og tran kvaliteter.
5. Tranutbytte og utbyttmålinger.
6. Driftskontroll.
7. Produksjonskostnader.

Antall timer pr. elev til de enkelte arbeidsoperasjoner ved tran kurset:

Mottak, måling og rensing av lever	42
Fyring og pass av dampkjel	19
Stiming og pass av dampekar, avfløting av tran	43
Pressing av varm grakse	9
Instruksjon, øvelser og separering med De Laval-anlegg. . .	52
Instruksjon, øvelser og separering med Titan-anlegg. . . .	62
Renhold av apparater, presseduker, lokaler og emballasje	55
Avtrekk av fat, etterfylling, sortering og levering av tran	40
	<hr/>
	322 timer

Avd. I. — Fiskekai, ekspedisjon m. v.

Mottatt antall kg. råstoff (1 liter lever regnes her 1 kg.).

Råstoff	Høstkurs	Vinter/ vårkurs	Utenom kursene	Total	
				Kvantum	Innkjøps- verdi
Torsk	94 473	490 180	4 497	589 150	435 896,40
Hyse	105 896	130 077	4 053	240 026	130 387,62
Kveite	2 777	966	—	3 743	9 174,63
Flyndre	532	—	—	532	716,80
Steinbit	2 411	3 360	—	5 771	2 682,85
Sei	2 463	18	—	2 481	912,92
Brosme	302	2 047	—	2 349	1 308,73
Blåkveite	1 356	3 396	—	4 752	2 909,24
I. Sum fisk	210 210	630 044	8 550	848 804	583 989,19
Torskelever	17 502	62 191	209	79 902	33 588,94
Hyselever	6 247	6 943	223	13 413	4 541,26
Fiskehoder	—	—	—	—	6 913,00
II. Sum biprod.	23 749	69 134	432	93 315	49 043,20
Sum tilsammen	233 959	699 178	8 982	922 119	629 032,39

Leveren er produsert til tran ved brukets trananlegg. Det øvrige råstoff er fordelt på avdeling II og III som etterfølgende tabeller viser.

Avdeling II. — Ferskfisk.

Råstoff	Total kg	Høstkurs			Vinter/vårkurs			Uten- om kurse- ne, iset
		kg i alt	Iset	Filet	kg i alt	Iset	Filet	
Torsk	37 859	21 729	19 952	1 777	16 130	6 837	9 293	3 129
Hyse	180 918	88 876	53 005	35 871	92 042	70 149	21 893	4 053
Kveite	3 743	2 777	2 777	—	966	966	—	—
Flyndre	532	532	532	—	—	—	—	—
Steinbit	5 771	2 411	2 411	—	3 360	3 360	—	—
Sei	2 481	2 463	2 463	—	18	18	—	—
Blåkveite	4 752	1 356	1 356	—	3 396	3 396	—	—
Tilsammen	236 056	120 144	82 496	37 638	115 276	84 090	31 186	7 182

Avd. III. — Saltfisk, tørrfisk, røyket fisk.

Råstoff	Total kg	Høstkurs				Vinter/vårkurs				Uten- om kur- sene
		Kg i alt	Sal- tet	Hengt	Røy- ket	Kg i alt	Sal- tet	Hengt	Røy- ket	
Torsk	546 794	72 744	27 946	39 738	5 060	474 050	167 548	299 686	6 816	1 341
Hyse	55 082	17 047	—	11 217	5 830	38 035	—	33 588	4 447	—
Brosme.	2 349	302	—	302	—	2 047	—	2 047	—	—
Tilsammen	604 225	90 093	27 946	51 257	10 890	514 132	167 548	335 321	11 263	1 341

DIVERSE KURSER

Navigasjonskurser (kystskipperkurser av 2. kl.).

Det er avholdt 20 navigasjonskurser. De fordeler seg fylkesvis slik:

	Antall kurser	Ant. uteksam. elev.
Troms	1	30
Nordland	5	68
Møre og Romsdal	1	18
Sogn og Fjordane	1	15
Hordaland	2	20
Rogaland	10	129
Tilsammen	20	280

Kurset i Troms ble avholdt på Harstad Festning i tiden 22. november 1957 til 7. mars 1958 med Kristian Kristiansen som lærer.

Kursene i Nordland ble holdt slik: 1. og 2. I Hellesvik i tiden 28. april—10. juli 1957 og på Steneset i tiden 9. oktober—18. desember 1957, begge med Olaf Eliassen som lærer. 3. og 4. Ved Luftvernartillerigruppe Nord-Norge, Bodø, i tiden 9. september—17. desember 1957 og 3. mars—4. juli 1958 med Aron Rørvik og Ole Kristiansen som lærere. 5. Ved Narvik Festing i tiden 18. mars—31. mai 1958 med Kristian Kristiansen som lærer.

Kurset i Møre og Romsdal ble holdt på Nerlandsøy i tiden 23. september—14. desember 1957. Lærer var Nils Eilertsen.

I Sogn og Fjordane ble kurset avviklet på Ryland i tiden 7. oktober—21. desember 1957. Lærer var her Odd Igland.

Kursene i Hordaland ble holdt på Stolmen i tiden 9. oktober—21. desember 1957 med Håkon Waage som lærer og i Tælavåg i tiden 30. september—6. desember 1957 med J. Holmboe-Oxaas som lærer.

I Rogaland ble kursene arrangert i Åkrehamn i tiden 1. oktober—14. desember 1957 med Asbjørn Adolfsen som lærer og i Hervik i tiden 9. oktober—21. desember 1957 med Anvid Anvidsen som lærer. Dessuten ble det avviklet 8 kurser ved K.N.M. «Harald Hårfagre». Lærere var her John Krag Larsen og Gudmund Osmundsen.

I alt er det uteksaminert 184 kandidater ved kurser arrangert i militærforlegninger med stønad over fiskeribudsjetten. Dessuten har en arrangert kystskippereksamen av 2. kl. i militærforlegninger hvor i alt 42 kandidater klarte eksamen. Mens det sjelden forekommer stryk til eksamen ved kurser i fiskeridistriktene, var strykeprosenten ved kursene i militærforlegningene i beretningsåret ca. 6.

R a d i o t e l e f o n i k u r s e r .

Det ble arrangert 13 radiotelefonikurser med denne fylkesvise fordeling:

	Antall kurser	Ant. uteksam. elev.
Troms	3	51
Nordland	2	32
Nord-Trøndelag	1	11
Sør-Trøndelag	3	34
Sogn og Fjordane	1	14
Hordaland	1	14
Rogaland	2	32
	13	188

9 av kursene med tilsammen 130 uteksaminerte elever ble avviklet i militærforlegninger.

10 av elevene ved kurset i Sogn og Fjordane fikk også undervisning i radiopeiling.

R e g n s k a p s k u r s e r .

Det er i beretningsåret avholdt ett regnskapskurs på Lista. Det deltok 19 elever.

		Finmark	Troms	Nordland	Nord-Trøndelag	Sør-Trøndelag	Møre og Romsdal	Sogn og Fjordane	Hordaland m/Bergen	Rogaland	Aust-Agder	Færøyene	India	Sum	
Sum	Søkere	Høvedsmenn	11	17	28		25	13	22	4	1	2	1	124	
		Motorpassere	14	21	18	2	1	16	14	22	3				111
		Kokker	7	10	11	1	2	14	9	8	3				65
	Tilsammen ..	32	48	57	3	3	55	36	52	10	1	2		300	
	Elever	Høvedsmenn	11	17	21			22	12	17	2	1	2		105
		Motorpassere	9	8	11	2		10	9	12	1				62
Kokker		4	8	6	1	2	12	7	4	2				46	
Tilsammen . . .	23	34	38	3	2	44	28	33	5	1	2		213		

* 6 elever er flyttet over fra skolen i Honningsvåg.

